

м. Львів, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ ЗОВНІШНІХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ УСТАНОВОК

Значна кількість потенційно небезпечних об'єктів, критичний ступінь зношеності основних виробничих фондів у галузях промисловості та агропромислового комплексу, виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру, інтенсифікація впливу техногенної діяльності людини на навколишнє природне середовище зумовлюють необхідність вивчення ризиків.

При дослідженні ризиків виділяють три аспекти проблеми: аналіз ризику, оцінка ризику та управління ризиком. Управління ризиком – це сукупність заходів, що спрямовані на запобігання і усунення причин аварій чи зменшення їх наслідків, тобто практична діяльність, спрямована на зменшення ризику. До управління ризиків відносять нормативно-правову діяльність та державне регулювання пожежної безпеки.

Управління ризиками здійснюється на таких принципах [1]:

- прийнятності, який полягає у визначенні та досягненні у державі соціально, економічно і технічно обґрунтованих нормативних значень ризиків для населення, навколишнього природного середовища та об'єктів економіки;
- превентивності, який передбачає максимально можливе і завчасне виявлення небезпечних значень показників стану чи небезпечного процесу, які створюють загрозу виникнення надзвичайних ситуацій;
- мінімізації, згідно з яким ризик необхідно зменшувати до рівня досягнення компромісу між безпекою та розміром витрат на її забезпечення;

- повноти, відповідно до якого ризику для життєдіяльності людини чи функціонування будь-якого об'єкта є інтегральною величиною, яка повинна визначатися з урахуванням усіх загроз виникнення аварій;
- адресності, який полягає в тому, що ризиком повинен управляти той суб'єкт управління ризиком, на об'єкті або території якого він існує;
- вибору доцільного значення, відповідно до якого суб'єкт управління ризиком забезпечує в межах від мінімального до гранично допустимого таке значення ризику, яке він вважає доцільним виходячи з наявних у нього ресурсів та існуючих соціальних і політичних умов;
- обов'язковості інформування, який полягає в тому, що кожний суб'єкт управління ризиком зобов'язаний регулярно надавати органам державної влади та органам місцевого самоврядування існуючі значення;
- свободи інформації, відповідно до якого необхідно враховувати громадську думку під час вирішення питань щодо будівництва та експлуатації існуючих потенційно небезпечних об'єктів.

Реалізація вказаних принципів управління ризиками, а особливо, принципу превентивності та мінімізації щодо зовнішніх установок полягає в обмеженні кількісних показників можливих витоків горючих речовин; зменшенні інтенсивності випаровування розливів горючих рідин; зменшенні ймовірності утворення локального вибухонебезпечного об'єму на відкритому майданчику; запобіганні поширенню газопароповітряних хмар у відкритому просторі; зменшенні ймовірності ланцюгового розвитку аварії.

Таким чином, управління ризиком зовнішніх технологічних установок, вивчення їх динаміки та прогнозування – ефективний метод їх безпечної експлуатації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Розпорядження від 22 січня 2014 р. №37-р «Концепція управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру».